

Factsheet eerste deelrapport onderzoek inkoop PBM (Relief Goods Alliance B.V.)

Onderwerp: Eerste deelrapport onderzoek inkoop PBM (Relief Goods Alliance B.V.)	
<p>Kernboodschap / inleidende tekst voor het "blokje" na de inleidende tekst</p>	<p><i>Inhoud rapport:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Het rapport van Deloitte bevat een zeer uitgebreid en grondig feitenrelaas. - Het laat duidelijk zien hoe Stichting Hulptroepen Alliantie (SHA) en Relief Goods Alliance (RGA) hebben gehandeld om tot een overeenkomst te komen. Ook de rol van VWS en de toenmalig minister van VWS (MVWS) komen in het rapport nadrukkelijk aan de orde. - Dit alles speelde onder zeer moeilijke omstandigheden, in het begin van de coronacrisis, waarin veel mensen ziek werden en stierven aan een op dat moment onbekend virus. Er was ongelofelijk veel onzekerheid. - Daarom lag er een politieke en breed gedragen opdracht om maximaal beschermingsmiddelen in te kopen. Het credo van toen - kopen, kopen, kopen - staat veelvuldig in het rapport. Het rapport geeft aan dat het volgens VWS de missie was om maximaal PBM in te kopen ('oversupply'). Het argument 'voldoende voorraad' volgens/van het Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH) was geen argument om aanbiedingen - waaronder die van RGA - af te wijzen. Hiermee heeft VWS de onzekerheid van dat moment zwaarder laten wegen dan de genoemde bezwaren van LCH. - Het rapport geeft aan dat VWS en LCH verschillende keren aan SHA/RGA hebben laten weten geen tweede distributiekanaal naast het LCH te willen, omdat er een risico van concurrentie zou ontstaan op deze toch al overspannen markt. <p><i>Kabinetsreactie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Over de betrokkenheid van de toenmalig MVWS: het rapport bevat ten opzichte van het debat van 7 april jl. geen nieuwe feiten over de betrokkenheid van de toenmalig MVWS als het gaat om berichtenverkeer behoudens twee WhatsApp-berichten (een bericht betrof de onderzoeksperiode waar dit rapport op ziet en een ander bericht dateert van 17 mei 2021). - Het rapport geeft reden tot kritische zelfreflectie: in de crisisaanpak van toen is niet alles goed gegaan. Het rapport laat zien dat betrokkenen van LCH druk door VWS hebben ervaren om de overeenkomst met RGA te sluiten. - In de brief geeft u aan dat het kabinet vaker erkend heeft dat in de coronacrisisaanpak niet alles goed is gegaan, maar dat ook in tijden van crisis het belangrijk blijft dat adviezen van de uitvoering - in dit geval LCH - voldoende worden meegewogen in de uiteindelijke beslissing.
<p>Samenvatting van onderwerp dat voorligt</p>	<p><u>Kamerbrief 16 september 2022 – oplevering rapport RGA</u></p> <p>Op 16 september jl. heeft u de Kamer het rapport 'Onderzoek inkoop PBM – (deel)Verslag van Handelingen inzake transacties RGA' toegestuurd. Volgens uw eerdere toezegging heeft u na eerste lezing van het rapport de Kamer op voorgenomde datum geïnformeerd over uw reactie op dit rapport. Hierin reflecteert u inhoudelijk op deze bevindingen en geeft u ook een aantal conclusies weer. Het doel van deze reactie is om daarnaast lessen te trekken voor de toekomst.</p>

	<p>In uw brief gaat u in op de bijzondere omstandigheden van de eerste maanden van de coronacrisis. Vanwege de onzekerheid over de beschikbaarheid van (door LCH bestelde) PBM en het verloop van de pandemie was het de maatschappelijke en politieke opdracht om zoveel mogelijk PBM in te kopen. Ondanks bezwaren kreeg LCH de opdracht van VWS om maximaal in te kopen. Het argument 'voldoende voorraad' van het LCH was voor VWS geen argument om aanbiedingen – waaronder die van RGA – af te wijzen. Hierbij heeft LCH druk van VWS ervaren om tot overeenstemming met RGA te komen.</p> <p>Ten aanzien van het handelen van SHA/RGA blijkt uit het rapport dat het tijdens de verschillende gesprekken en contacten met VWS/LCH onduidelijk was hoe de bv's en stichting van SHA en RGA zich tot elkaar verhiel(en) (vermenging). Ook hebben betrokkenen van RGA druk – via publieke opinie, social media en politieke ingangen - op VWS uitgeoefend, vond er een onjuiste voorstelling van zaken door SHA/RGA plaats en heeft SHA/RGA zelfs partijen bewust tegen elkaar uitgespeeld. VWS en het LCH gaven echter volgens het rapport consistent aan geen tweede inkoop- en distributiekanaal naast het LCH te willen.</p> <p>In uw brief benoemt u uw verbazing bij het lezen van het transcript van geluidsopnamen waarin het rapport beschrijft dat de bovengenoemde verwarring door SHA en/of RGA - in de gesprekken met betrokkenen van VWS en het LCH - bewust in stand werd gehouden. Bij het sluiten van de overeenkomst waren VWS en het LCH zich ervan bewust dat het RGA B.V. betrof. Ook komt in het rapport het beeld naar voren dat SHA/RGA bewust gebruik maakte van de kennis en 'goedheid' van betrokken non-profit partijen ten behoeve van het 'maken van profit' door RGA zelf.</p> <p>In de Kamerbrief benoemt u in de algemene reflectie een 2-tal vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe ga je in een dergelijk tijdsgewricht - met grote publieke druk - om met de rolvastheid van zowel ambtenaren als bewindspersonen waarbij ambtenaren vanuit een politieke opdracht handelen binnen een omgeving waarin met verschillende partijen met andere belangen wordt samengewerkt? • Hoe ga je ten tijde van een crisis om met rollen en verantwoordelijkheden wanneer er geen of weinig afspraken zijn gemaakt tussen de verschillende partijen? <p>Hierbij beschrijft u dat u zich bewust bent van het dilemma van enerzijds tempo maken bij het bestrijden van een crisis en anderzijds het zorgvuldig volgen van geldende procedures en het organiseren van tegenspraak. U benoemt het belang dat het ook in tijden van crisis van belang is om een balans te vinden in dit dilemma. Tot slot verwijst u in aanvulling hierop ook naar de reactie van het kabinet op het eerste deelrapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) inzake de coronacrisis en benadrukt u het belang van heldere governance-afspraken.</p> <p><u>Kamerbrief 10 oktober 2022</u></p> <p>Op 10 oktober jl. heeft u gereageerd op de vragen die het lid Agema tijdens de regeling van werkzaamheden op 21 september jl. heeft gesteld:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wie was verantwoordelijk voor de doorslaggevende druk vanuit het ministerie van VWS? <p>U geeft aan dat het onderzoeksbureau in het rapport opmerkt dat VWS volgens geïnterviewden van het LCH een grotere betrokkenheid bij de RGA-transacties heeft gehad, dan de rol die VWS had bij andere transacties in de</p>
--	--

	<p>(reguliere) LCH-inkoopprocedure. Betrokkenen van het LCH geven aan dat deze rol van VWS doorslaggevend is geweest voor het doorgaan van de RGA-transacties. Ook hier wordt door de geïnterviewden van het LCH en VWS verwezen naar het tijdsgewricht en de als zodanig ervaren druk om maximaal PBM in te kopen.</p> <p>Uit het rapport blijkt dat VWS een grotere betrokkenheid en doorslaggevende rol heeft gehad in het geplaatst krijgen van de orders met RGA vergeleken met andere transacties van PBM. Het feitenrelaas geeft echter geen concreet besluit weer van een betrokkene van VWS gericht op het aangaan van de overeenkomst met RGA. Het rapport laat zien dat verschillende functionarissen van VWS op verzoek van de politieke leiding van VWS om maximaal PBM in te kopen – volgend uit een politieke opdracht gezien het hierboven beschreven tijdsgewricht – hebben gehandeld om met Stichting Hulpstroepen Alliantie (SHA)/RGA tot overeenstemming te komen. Dit handelen – gegeven de drie voorwaarden prijs, kwaliteit en leveringszekerheid - kwam mede voort uit de opdracht van 12 april 2020 van VWS aan LCH met als doel om maximaal PBM in te kopen.</p> <p>2. Wanneer worden de andere rapporten verwacht? In uw brief van 16 september j. heeft u genoemd dat er nog twee deelonderzoeken – niet zijnde RGA – naar de overige inkoop van PBM volgen. Deze worden uitgevoerd door Deloitte en EBBEN. Deze onderzoeksbureaus hebben aangegeven ernaar te streven om deze onderzoekswerkzaamheden in het voorjaar van 2023 af te ronden.</p>
Context/ achtergrondinformatie	Het toesturen van het rapport en begeleidende Kamerbrief komt voort uit verschillende toezeggingen die u aan de Kamer heeft gedaan. Ook heeft u hiermee voldaan aan de toezegging van de toenmalig minister voor Medische Zorg en Sport (juni '21) om onafhankelijk feitenonderzoek te laten verrichten naar de overeenkomst met RGA en hierover te rapporteren.
Handelingsperspectief (wat doen we als VWS aan dit probleem)	<ul style="list-style-type: none"> - Zie genoemde punten bij samenvatting (Kamerbrief 16 september jl.) - In aanvulling op de door u genoemde reactie van het kabinet – op het eerste deelrapport van de OvV - in uw Kamerbrief van 16 september jl. kunt u verwijzen naar de brieven van 2 september en 4 november jl. van de minister van VWS. In deze brieven gaat de minister van VWS uitgebreid in op de verschillende acties – ook op het gebied van het borgen van leveringszekerheid - die hiervoor in gang zijn en/of worden gezet. Het gaat bijvoorbeeld over de rolverdeling tussen de verschillende ketenpartners en leveringszekerheid en beschikbaarheid van kritische medische producten (waaronder PBM) in tijden van crisis.
Politieke afspraken en betrokken partijen (regeerakkoord, convenant, coalitieafspraken, mijlpalen e.d.)	Zie toelichting bij 'Context/achtergrondinformatie'.
Cijfers (Vul hier de relevante cijfers in m.b.t. het thema)	In uw brief van 16 september jl. heeft u een update gegeven van de kosten van het onderzoek. De gemaakte kosten voor het gehele onderzoek – dus alle fasen van het hele onderzoek naar de verschillende overeenkomsten van de inkoop van PBM – tot en met juli 2022 bedroeg ruim € 6 mln. exclusief btw. Van de gemaakte kosten had ongeveer € 1,3 mln. exclusief btw betrekking op het onderzoek naar de overeenkomst met RGA.